GAZETA LWOWSKA.

W Piątek. Nro. 1. 2. Stycznia 1824.

Wiadomości kraiowe.

— Z Wiednia d. 24. Grudnia. —

C. K. Zjednoczona Kancelaryia nadworna mianować raczyła dotychczasowego Złoczowskiego drugiego Cyrkularnego Kommissarza Jana Home Cyrkularnym Kommissarzem pierwszey klassy, daley Sekretarza Cyrkularnego Bukowińskiego Ig. Jana Schlagera, Galicyyskich Gubernialnych Koncepistów Henryka Lang i Antoniego Hosch, nadwornego konceptowego Praktykanta Józefa Kawalera de Hippersthal, bezpłatnego Bukowińskiego Cyrkularnego Kommissarza Teodozego Dobrowolskiego de Buchenthal, wreszcie Galicyyskich Gubernialnych Koncepistów Karola de Sacher i Ferdynanda Hansmann Cyrkularnemi Kommissarzami trzeciey klassy w Galicyi.

— Z tamtąd d. 22. Grudnia. —

N. Pan, który iuż od lat kilku łaskawego udziela wsparcia towarzystwu kształcących się artystów, pozwolił i teraz dać Redutę na iego korzyść, którą odprawiono d. 23go Listopada. Byli na niey Arcy-Xiążę Franciszek Karol, Arcy-Xiążę Antoni, Leopold Xiążę Salerneński, a w maskach znaydowało się także wiele znakomitych osob.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Gazeta Kolumbyiska z d. 24go Sierpnia wychodząca w Santa Fe de Bogota umieściła zwołanie nowego kongressu na 2gi Stycznia. Umieściła oraz wyrok Senatu i Izby Reprezentantów, mocą którego upoważnioną została Władza wykonawcza w Europie czyli gdzie indziey puścić w obieg obligacyie albo bilety kredytowe na imie Rzeczy pospolitey wydane bądź w formie pożyczki, albo iako wexle obiegowe w ilości 30 milionów piastrów, które zabezpieczono na wszystkich dochodach Państwa, osobliwie na dochodach z tytuniu. Wspomniona gazeta umieściła ieszcze trzeci wyrok, na mocy którego Prezydent Boliwar pobierać będzie iako roczną płacę 30,000 piastrów, wtedy nawet, ieżeliby złożył Prezydentostwo Rzeczypospolitey. — Nim Hiszpanie opuścili Limę (w Sierpniu) nałożyli na miasto kontrybucyią 300,000 piastrów. Cofnęli się do wyższego Peru, iak iuż donosiliśmy, i maią mieć ieszcze 14,000 ludzi. Dla Kolumbiyskich Jenerałów Santa-Cruz i Sucre, którzy maią 12,000 woyska, posłał Boliwar posiłki, które w Guayaquil wsiadły na okręty.

Podług zapewnienia gazet Angielskich z naywiększą surowością wykonywaią w Kolumbii rozporządzenie Kongressu, w skutku którego wszyscy Hiszpanie wyieżdżać maią z kraiu, i wyznaczono im bardzo krótki czas do wyiazdu. W przymierzach zawartych między Kolumbiią i Rządem Peruwiiańskim, Rząd Kolumbiyski nie przystał na artykuł, którym oba kraie miały się zobowiązać w przypadku rozruchów w którymbądź z nich, mieć wspolną sprawę przeciw twórcom tych niepokoiów i starać się o przywrócenie porządku i mocy praw.

Dnia 21go Sierpnia odpłynęły z Kurakoa do la Guaira Francuzkie fregaty Thetis i Constance.

Podług pewnych doniesień Jenerał Kolumbiyski St. Cruz zaiął w posiadłość miasta Arica i Arequipa i w zupełnym pochodzie dążył do Cuzko.

O to są niektóre szczegóły kroków nieprzyiacielskich zaszłe między miastem i twierdzą San Juan de Ulloa:

»Zaraz po przybyciu nowego Gubernatora z Vera-Cruz, D. Villa-Urrutia postrzegano pewną odmianę w politycznem postępowaniu miasta i w iego związkach z twierdzą, która po upadku Yturbidego zupełnie była wolną. Wkrótce potem wszczęła się sławna kłotnia o posiadanie wyspy de Sacrificios. Od 13go do 25go Września robiono układy między obu stronami. Gdy te się rozchwiały, twierdza zaczęła dawać ognia do miasta d. 25. Września o 1wszey godz. po południu, i strzelano z niey ciągle aż do 2go Października. Tymczasem i miasto zaczęło strzelać do twierdzy i w przeciągu dni ośmiu wyrzuciło ze sto bomb, które iedynie iednego tylko kupca zabiły, co uciekł do twierdzy, gdy przeciwnie miasto wiele ucierpiało od wystrzałów twierdzy.«

)(

»Dnia 17go Września wpłynął bryg Angielski do portu Vera-Cruz, którego Kapitan d. 26go wspomnionego miesiąca wezwał przez Parlamentarza dowodcę twierdzy, ażeby przestał dawać ognia i zrobił go odpowiedzialnym za wszelkie szkody, które ponieść mogą Angielscy poddani znayduiący się w mieście. Dowodca odpowiedział, że bez względu na maiątki Anglików bawiących w mieście, każe ciągle dawać ognia, co czynił aż do 2go Październikı, którego dnia statek odpłynął, i ten przywiózł nam tę nieprzyiemną wiadomość. Jeżeli to dłużey potrwa wkrótce naypięknieysze i nayludnieysze miasto Ameryki w perzynę obrócone zostanie.«

Podług doniesień z Panamy z d. 16. Sierpnia przybyło tam dwóch członków Izby Reprezentantow Peru, którzy udali się do Jamaiki a z tamtąd do Anglii iako wysłańcy nowego Peruwiiańskiego Rządu.

Na okręcie William Galt przybyłym do Liverpoolu przywieziono wiadomosci z la Guayra z d. 4go Października. Woienne Kolumbyiskie okręty Pinchinena i Urica, każdy o 20tu działach odpłynęły do Puerto-Cabello. Venezuela o 36 działach i okręt Boliwar o 26ciu miały odeyść celem uzupełnienia morskiey wyprawy. Woysko lądowe wyszło i wkrótce miała się poddać iedyna twierdza Hiszpańska w Kolumbii. Gdy wyżey wymieniony wyrok kongressu nakazuiący Hiszpanom wyieżdzać z kraiu, nadesłano do Karakas i la Guayra, wielkie tam uczynił wrażenie a Intendent Jen. Soublette zatrudniał się wykonaniem pomienionego wyroku. Wszystkim Hiszpanom kazano odiechać w przeciągu dni dziesięciu.

Brazyliia i Portugaliia.

Król Portugalski zakazuiąc niedawno w kraiach swoich wszystkie zagraniczne w języku Portugalskim pisane gazety, wyiął z pod tego rozporządzenia gazetę: *Padre Amato* wychodzącą w Londynie z powodu dobrych, religiinych i monarchicznych zasad w niey zawartych.

Hiszpaniia.

Gwiazda z dnia 13go Grudnia umieściła następuiące wiadomości z Madrytu z d. 6go Grudnia: »Król mianował Don Antonia Delgado polityczno woyskowym Gubernatorem w Calatayud. — JKMość potwierdził Don Ramona Antonio Pico i Don Ramona Valladolida na godności głównych Dyrektorów publicznego kredytu. — Gazeta Madrycka umieściła adressy wielu miast Hiszpanii. Władze w Roa (Starey Kastylii) wzbroniły się uczynić zadosyć rozkazom Don Nuneza Abreu, który żądał uwolnienia Empecynada. Rokoszanin ten trzymany będzie dotąd pod ścisłą strażą, dopokąd wola Królewska w tey mierze nie nadeydzie ze stolicy. — Rektor uniwersytetu Valladolickiego wydał wezwanie takiey treści, że owi uczący się, którzy służyli w milicyi ochotników, nie mogą więcey bywać na odczytach szkolnych. — Ciągle rozbraiaią milicyie różnego rodzaiu. Broń ich wydano Królewskim ochotnikom, których liczba codzień się pomnaża. — Woysko Jenerała Bessieres, który Króla eskortował do Aranjuez, wróciło do Villarobledo, gdzie dotąd przebywa.«

Król Hiszpański dał Jenerałowi Porucznikowi Hrabiemu de Larochejaquelin Wielki Krzyż orderu S. Ferdynanda w nagrodę iego waleczności okazaney podczas świetney rozprawy pod Korunną i Naval-Moral.

Jenerał Baron Fernig mianowany został Francuzkim Gubernatorem Barcelony. To ważne miasto, mówi Gwiazda, co do ludności drugie w Hiszpanii, nie mogło dostać się w lepsze ręce iak w owe tak walecznego Jenerała, który wyszczególniaiąc się pod Pamploną, tam właśnie raniony został. On to był, który wspólnie z Jenerałem Ricard podpisał kapitulacyią St. Sebastyianu.

Jedna z Gazet Madryckich pisze co następnie: »Empecynado zaprowadzony został do więzień Madryckich. Krył się w pewnym domu w Olmos koło Roa w Starey Kastylii, gdzie poymał go Korrygidor tego ostatniego miasta, który Królewskimi ochotnikami w całey okolicy dowodzi. Empecynado byłby padł ofiarą nienawiści, którą lud pałał przeciw niemu za tyle popełnionych bezprawiów, lecz Korrygidor utrzymał pospólstwo na wodzy, które go bardzo szanuie, ponieważ ón był pierwszy z wyprawiaiących woysko przeciw rewolucyynemu rządowi. Uważać na to potrzeba, że Empecynado uwięziony został we własnym rodzinnym kraiu, gdzie nie tylko spodziewał się znaleść obronę, ale nawet przygotować powstanie. Ani wątpić że będzie sądzony. Ludzkość wzdryga się na samę myśl o mordach, rabunkach i pożogach, które szerzył w nieszczęśliwym mieście Caceres (w Estremadurze.) Jest rzeczą godną uwagi, że nasi rewolucyioniści nie umieią umierać na polu sławy, są boiaźliwi, i radzi ukry-

waią się, kiedy iuż niema krwi do przelewania.«

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Uchwalono na Zgromadzeniu Wydziałów zagranicznych funduszów, odbytém d. 4. Grud. w Londynie, że żadna obca pożyczka nie może odtąd być zawartą na giełdzie, ieżeli nie ma dostateczney porękoymi. Stósownie do pożyczki, o którą na korzyść Hiszpańskiego Rządu układaią się z domem P. Guebharda w Paryżu, uchwalono, że ponieważ z Rządem Hiszpańskim weszło się dopiero w układy, ażeby uznał pożyczkę Stanów, nieroztropną byłoby rzeczą, iuż teraz na giełdzie uznawać pożyczkę Guebhardowską.

Pewien oszust mianuiący się Holenderskim kupcem i nazywaiący się Tenbruggenkate zemknął gdzieś z wexlami w wartości 10 do 12,000 fun. szterl. Do wszystkich mieysc, do których te wexle należały, poszły iuż uwiadomienia, a Policyia śledzi sprawcę tego oszustwa.

Francyia.

Dnia 12. Grudnia miały się zacząć w cyrku Olimpyiskim w Paryżu przedstawienia sztuki przeznaczoney na uświetnienie zwycięstw Xiążęcia Angoulême i woyska Francuzkiego w Hiszpanii. Sztuka ta rozdzielona na trzy akty ma tytuł: Pirenei, Kadyx i Francyia« albo: »Odiazd i przybycie.« Ma być dwanaście razy, raz po raz wystawiona; na pierwszém przedstawieniu będą inwalidzi widzami; następuiących razów będą się patrzyć podług kolei weterani przytomni w Paryżu, żołnierze konni, liniowi, żandarmy Departamentu i kompaniie saperów. Na każdéy wystawie będzie naymniéy 1,300 widzów.

Czytamy w Monitorze obszerny program względem innych uroczystości i festynów, które od Paryzkiéy Municypalności dawane być miały z przyczyny powrotu Xiążęcia Angoulême. Oprócz przedstawień w teatrach dla wyżéy wymienionych wóysk, dany będzie dla tychże bankiet w koszarach. Na ratuszu dana będzie wielka uczta z balem. Będą na nim Król: Xiążęta i Xiężniczki. Oprócz tego publiczność będzie miała wolny wstęp do teatrów, a na polach Elizeyskich dawać będą porcyiami wino i żywności. Na wielu publicznych mieyscach będzie ciekło wino ze studzien. Na polach Elizeyskich spalony będzie ogień sztuczny i t. p. Dla rybiarek i węglarzów dawane będą także bale i bankiety. Na ratuszu będą iedli obiad Oficerowie sztabowi woyska Hiszpańskiego, Oficerowie od marynarki i od załogi Paryskiéy. — Między ubogich rozdawane będzie wsparcie.

Rada Toulonzkiéy Municypalności na posiedzeniu z d. 1. Grudnia uchwaliła wystawić pomnik na cześć Xiążęcia Angoulême i woyska Francuzkiego. Ma bydź wystawiony na placu nazwanym Angoulême.

Dziennik Rozpraw opowiada: »Brat Castainga, Oficer od inżynierów, pełen talentów i nienagannego życia, podał w dzień stracenia swoiego brata prosbę o uwolnienie od służby. »Występki są osobiste«, odpowiedział dostoyny naczelnik, któremu tę prosbę przełożono, »nie chciałbym stracić przez to dobrego »Oficera, że brat iego przez złe uczynki zasłużył na surowość prawa!«

Monitor zawiera, co następnie, z Rio de Janeiro pod d. 24. Sierpnia: »Przybyła tutay Francuzka korweta: le Rhone. Cesarz, któremu Kapitan fregaty Giboin, dowódzący okrętem, przedstawiony został, przyiął go z upodobaniem i z wyszczególnieniem, iak zwykł przyymować wszystkich Francuzów.

Gazety Francuzkie donoszą z Perpignanu pod d. 24. Listopada: »Jenerał Aubard mianowany został Gubernatorem Barcellony. Żołnierze Włoscy należący do załogi Barcellońskiéy, a do których przyłączyło się 14 Hiszpańskich Oficerów, w liczbie 120, ogłoszeni zostali za ieńców woiennych i odesłani będą w głąb kraiu. — Drugi Sąd woienny skazał na śmierć szeregowych 10go pułku strzelców konnych: Dalideda i Revolata, wreście szeregowego z 26go pułku, Cadoudala (którego dawniéy do dalszych obiaśnień zostawiono). Kaprala z 32go pułku zaś, nazwiskiem Magnier, uwolniono od zbrodni walczenia przeciw Francyi. Karany będzie tylko za zbiegostwo.«

Gazety Francuzkie donoszą: »Handel niewolnikami, do którego zniesienia tyle iuż używano środków, prowadzony bywa dotąd. Od 18 miesięcy, wspominaią powyższe Gazety, liczą 424 okrętów, po naywiększéy części z banderami Francuzkiemi, które przybyły na północne brzegi zatoki Biafora, do niewolniczych brzegów Afryki, a będąc znacznie naładowane niewolnikami od 500 do 1,000 osób, udały się znowu pod żagle. Podług miernego bardzo obliczenia w przeciągu tych 18 miesięcy wywieziono z Afryki więcéy, iak 100,000 niewolnika.

Pikiery pokazuią się znowu; dwie młode dziewice zostały ranione.

Zjednoczone Niderlandy.

D. 5. Grudnia kazał Król Jegomość przełożyć drugiey Izbie Stanów Jeneralnych trzy wnioski prawa. Pierwszy tycze się oznaczenia granic między północną Brabancyią i Antwerpią, drugi niektorych odmian w taryfie cła, a trzeci stósownie do Król. postanowienia z d. 20. Sierpnia tycze się zakazu przywożenia niektórych artykułów Francuzkiego przemysłu, gościńcem kraiowym i podwyższenia cła na innych.

Szwaycaryia.

Jenerał Rotten, iadąc z Genui, udał się przez Genewę do swoiey oyczyzny. W kraiu Sardyńskim strzeżono go iak naysurowiey. W Chambery, gdzie nocował, postawiono straż przed iego pokoiem.

Włochy.

Jego Świętobliwość na publicznym Konsystorzu z d. 30. Listopada rozdał Kardynalskie kapelusze Kardynałom: Paolo Giuseppe Salaro, byłemu Biskupowi Asty w Piemoncie, Autoniemu Clermont-Tonnerre, Arcybiskupowi Toulońskiemu i Ludwikowi Henrykowi de la Farre, Arcybiskupowi Sensu, obranym iuż na dawnieyszych Konsystorzach. Spowiadnika Xiężney Lucca przyiął między Biskupów assystuiących przy Papiezkim Tronie. Na taiemn m Konsystorzu z d. 24. t. m. nakazał Jego Świętobliwość, iak zwyczaynie, milczenie powyższym trzem Kardynałom, proponował im kilka Biskupich kościołów, poczem uwolniwszy ich od milczenia nadał im tytuły rozmaitych kościołów i włożył im pierścienie Kardynalskie. Poczem adwokaci Konsystoryialni prosili o paliusze dla Arcybiskupstw Dublina i Casselu. Kardynałowi Zurla dano mieysce między Zgromadzeniem rozkrzewienia Wiary Chrześciańkiey, Obrzędów kościeinych, cenzury książek (*la Congrégation de l'index*) i odpustów.

Podług dalszych doniesień z Rzymu z d. 10. Grudnia Jego Świętobliwość listami Sekretaryiatu Stanu mianować raczył JX. Gregorio Fabrizzi Delegatem Ascoli, a JX. Giovanni Folicaldi Wice-Legatem Bolonii.

Dnia 2. Grudnia wyiechał z Rzymu Kardynał Clermont-Tonnerre, Arcybiskup Toulouzki, a d. 6. t. m. Kardynałowie: Odeschalchi, Arcybiskup Ferary i de la Farre, Arcybiskup Sensu. Udali się do swoich metropolitalnych Stolic.

Wiadomości z Genui donoszą pod dniem 26. Listopada: »Francuzka galiota wysadziła onegday w nocy na ląd sławnego Rottena, rewolucyynego Gubernatora Barcellony. Nie bez trudności pozwolono mu wysiąść i to dopiero za okazaniem paszportu wydanego przez Marszałka Moncey. Surowo zakazano mu wchodzić do miasta. Natychmiast musiał udać się w dalszą podróż do Szwaycaryi. Jest urodzonym Walizaninem.

Królestwo Oboiéy Sycylii.

W prowincyi Terra di Lavoro wyśledziła Policyia taiemne towarzystwo, które nosiło tytuł: »Nowe przekształcenie Francyi« (*nuova reforma di Francia*) i od r. 1822 pracowało nad obaleniem prawego Rządu i wprowadzeniem Demokracyi (gminowładztwa). Członków tego towarzystwa poymano i oddano w Kapui pod Sąd woienny. Niektórych skazał Sąd na 20letnie więzienie, a na trzech hersztów wydał wyrok śmierci i powieszono ich w Kapui na placu di Santa Maria.

Rossyia.

Uwolnieni od pańszczyzny wieśniacy Dóbr Słobode Bieło-Kurakin w Starobielskim obwodzie Gubernii Woroneskiéy obchodzili d. 28. Września po raz drugi uroczystościami kościelnemi i festynem ludu pamiątkę swoiego dobroczyńcy zmarłego Alexandra Xiążęcia Boryssowicza Kurakin.

Wdowa Marszałka polnego Xiążęcia Barclay de Tolly ma w Dobrach swoich Beckhoff, nie daleko Dorpatu, wystawić pomnik swoiemu małżonkowi, na który przyznaczyła 36,000 rubli.

W kościele Katolickim w Rydze oprócz zwyczaynych dziewięćdniowych exekwiów odprawionych za zmarłego Papieża Piusa VII., odprawiano dnia 18. Listopada osobne nabożeństwo kościelne przyozdobione mową pogrzebową, na które nabożeństwo oprócz naywyższych Władz prowincyionalnych zaproszeni byli także delegowani Władz kraiowych i mieyskich a nawet Reprezentanci Protestanckiego i Greckiego Duchowieństwa, tém bardziey, ile że zmarły, gdybyśmy nawet mniey zważali na godność, którą piastował w Kościele, zasługiwał sobie osobiście na szacunek swoiego wieku. Katafalk ozdobiony był stósownie do téy uroczystości, a po obu iego bokach stały dwie żałobne pyramidy z napisami i lampami uwieńczone.

Redakcyia, J. Bensy; Druk, J. Pillera.